

FYLKESRÅDSSAK

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
190/13	Fylkesrådet	27.08.2013

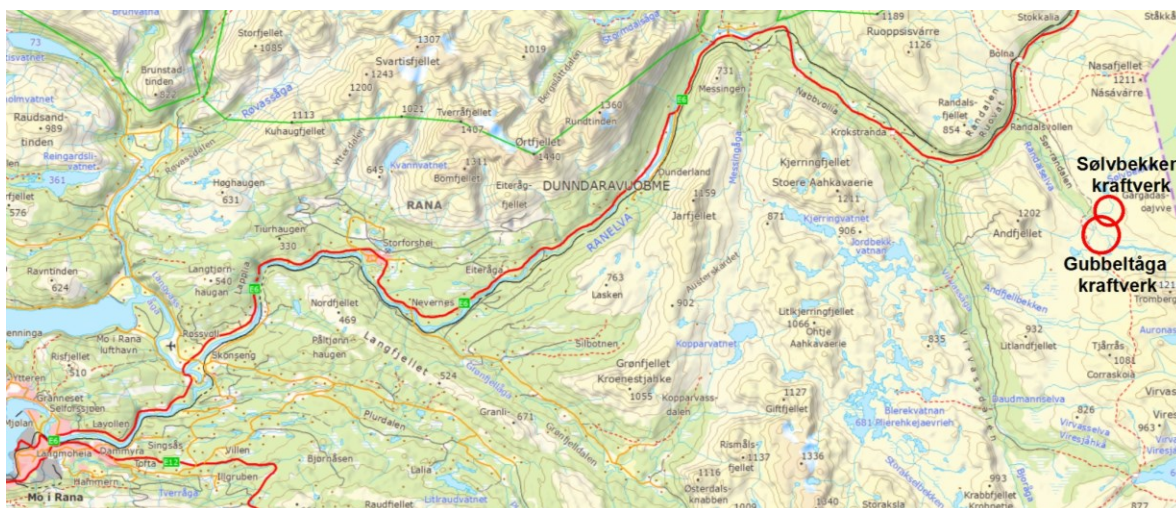
Høring - søknad om bygging av Sølvbekken og Gubbeltåga kraftverk - Rana kommune

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har sendt på høring søknad fra Ranakraft AS om tillatelse til å bygge Sølvbekken og Gubbeltåga kraftverk i Rana kommune. Søknaden skal behandles etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven og gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8. Høringsfrist var satt til 15. august, men Nordland fylkeskommune har fått utsatt frist til 29. august.

Med bakgrunn i *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*, anbefaler fylkesrådet at det blir gitt konsesjon for bygging av Sølvbekken kraftverk, dersom tiltaket tilpasses slik at det ikke får negative konsekvenser for rødlistede arter, og at de negative konsekvensene for reindrift minimeres. Fylkesrådet ber om at tiltakets konsekvenser for fjellrev utredes nærmere, og at det dokumenteres at tiltaket ikke medfører negative konsekvenser for fjellrev, før det kan gis konsesjon.

Fylkesrådet fraråder NVE å gi konsesjon til bygging av Gubbeltåga kraftverk. Hovedbegrunnelsen er de negative konsekvensene tiltaket vil få for villmarkspregede INON-områder. Det er også knyttet usikkerhet til tiltakets konsekvenser for fjellrev. Fylkesrådet vil på nytt vurdere om Gubbeltåga kraftverk kan anbefales dersom tiltaket tilpasses slik at negative konsekvenser for miljø og reindrift minimeres. Det må i så fall utredes og dokumenteres at tiltaket ikke medfører negative konsekvenser for fjellrev.

Figur 1 Oversiktskart. Tiltakene inntegnet med røde sirkler.

Bakgrunn

Sølvbekken og Gubbeltåga (som i dag heter Randalselva) ligger i Sør-Randalen, vel 70 km øst for Mo i Rana, jf. figur 1. Nedre del av Randalselva overføres i dag via tunnel til Rana kraftverk, jf. figur 2. Således er vassdraget allerede sterkt regulert. Sølvbekkens løp er endret som følge av eksisterende kraftutnytting i området. Opprinnelig rant Sølvbekken i vestlig retning, med utløp i Randalselva ca. 2,5 km nedenfor dagens tunnelinntak til Rana kraftverk. I dag renner Sølvbekken i sørøstlig retning og har sitt utløp i Randalselva et par hundre meter ovenfor tunnelinntaket. Konsesjonssøker mener omsøkte utbygging medfører en bedre energiutnyttelse av et allerede sterkt berørt vassdrag.

Gubbeltåga kraftverk planlegges i et område av Randalselva som i dag ikke er utbygd og som fremstår som uberørt. Dersom både Sølvbekken og Gubbeltåga får konsesjon planlegges aggregatene samlokalisert i en og samme kraftverksbygning like oppstrøms der hvor Randalselva renner inn i tunnel for overføring til Rana kraftverk, jf figur 2.

Figur 2 Sølvbekken og Gubbeltåga kraftverk.

Konsesjonssøker planlegger å bruke eksisterende adkomstvei, som i dag går til tunnelinntak for Rana kraftverk, og forlenge denne med 50 meter til planlagt kraftstasjonsområde. I tillegg, planlegger utbygger å bygge adkomstvei til Sølvbekken og Gubbeltågas vanninntak. Disse veiene, på henholdsvis 1900 og 800 meter, kan etter anleggsslutt reduseres til kjøresterk terrengvei for 4WD bil eller terrengmotorsykkel.

Vannveiene til kraftverkene planlegges som nedgravde rør, og siden kraftverkene er elvekraftverk, er det ikke behov for noen regulering. Kraftverkene planlegges tilknyttet kraftnettet ved en 22 kV kraftledning i luftlinje nordvestover gjennom Sør-Randalen. Konsesjonssøker har valgt luftlinje fordi traseen innover dalen for det meste består av fjell med lite løsmasser. For flere detaljer om kraftverkene, se tabell 1:

Tabell 1 Hoveddata for Gubbeltåga og Sølvbekken kraftverk (fra konsesjonssøknad).

Produksjon:		Sølvbekken	Gubbeltåga
Installert effekt	(MW)	2,75	5,5
Årlig produksjon	(GWh)	7,2	15,6
Vinterproduksjon	(GWh)	1,3	3
Sommerproduksjon	(GWh)	5,9	12,6
Økonomi:			
Kostnad	(MNOK)	29,7	66,7
Utbyggingspris	(Kr/kWh)	4,14	4,27
Vanndata:			
Middelvannføring	(l/s)	1140	3440
Alminnelig lavvannføring	(l/s)	81	185
5-persentil sommer	(l/s)	147	441
5-persentil vinter	(l/s)	19	56
Planlagt minstevannføring – sommer	(l/s)	200	200
Planlagt minstevannføring – vinter	(l/s)	0	0
Kraftverk:			
Inntak	(moh.)	762	740
Avløp	(moh.)	645	645
Berørt elvestrekning	(m)	1180	2650
Inntaksdam høyde	(m)	4-5	3
Inntaksdam lengde	(m)	11	15
Rørgate	(m)	1180	1750
Ny vei	(m)	850	1950
Kraftstasjon	(m ²)	120-140	150-180
Nettilknytning	(m)	23 500	23 500
Arealbruk			
Samlet midlertidig arealbehov	(daa)	6	8
Samlet permanent arealbehov	(daa)	185	185

Problemstilling

Sentrale opplysninger fra konsesjonssøknadene:

Positive samfunnsvirkninger av tiltaket

Tiltakene vil til sammen bidra årlig med 22,8 GWh ny fornybar energi (Sølvbekken 7,2 GWh og Gubbeltåga 15,6 GWh). Tiltaket vil gi skatteinntekter til offentlige myndigheter. Søknaden tallfester ikke dette noe nærmere. Tiltakshaver legger vekt på å benytte mest mulig lokale ressurser under gjennomføringen av prosjektet.

Konsesjonssøknadene påpeker også at de omsøkte utbyggingene medfører en bedre energiutnyttelse av allerede berørte vassdrag. En utbygging av Sølvbekken kraftverk vil bidra til å redusere erosjon i nedre deler av Sølvbekken ved at vannføringen på berørt elvestrekning reduseres. Sølvbekken slik den renner i dag er menneskeskapt og elveleiet er kunstig, og i følge konsesjonssøknaden sterkt erodert i nedre del.

Tiltakene vurderes til å ha liten positiv til middels positiv konsekvens for lokalsamfunnet.

Vernede områder

Tiltakene berører ikke vernede områder.

Biologisk mangfold

Konsesjonssøknadens miljørapport, ved Allskog, vurderer Sølvbekken kraftverks konsekvenser for biologisk mangfold til middels/små negative:

(...) Det er ikke kjent at det er spesielle kvaliteter tilknyttet selve vannstrengen, men deler av området har plantearter som indikerer naturtypen "Kalkrike områder i fjellet". Rødlistearten fjellrev finnes, og har de senere år også ynglet i området.

(...) Tiltaket vil, gjennom arbeid med rørgate og tilførselsveier, til en viss grad påvirke en stedvis rik og kravfull flora. Det er også et visst potensiale for konflikt i forhold til fjellrev.

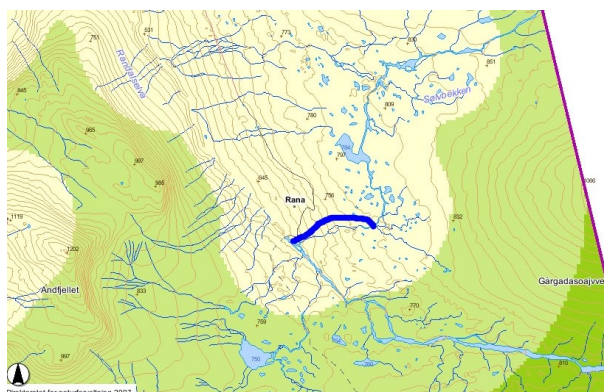
Miljørapporten for Gubbeltåga kraftverk, også ved Allskog, vurderer at tiltaket vil ha middels/små negative konsekvenser for biologisk mangfold:

(...) Det er ikke kjent at det er spesielle kvaliteter tilknyttet selve vannstrengen. Rødlistearten fjellrev finnes (kritisk truet), og har de senere år også ynglet i området. Det er i tillegg registrert viktige hekkelokaliteter for fugl, herunder flere rødlistearter. Disse ligger godt utenom berørt område, men det er sannsynlig at også dette området blir benyttet i forbindelse med for eksempel matsøk.

(...) Tiltaket vil, både temporært og permanent, medføre små, men synlige inngrep i et åpent fjellandskap. Utbyggingen vil i noen grad påvirke inngrepsfrie områder. Det er også et visst potensiale for konflikt i forhold til fjellrev.

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)

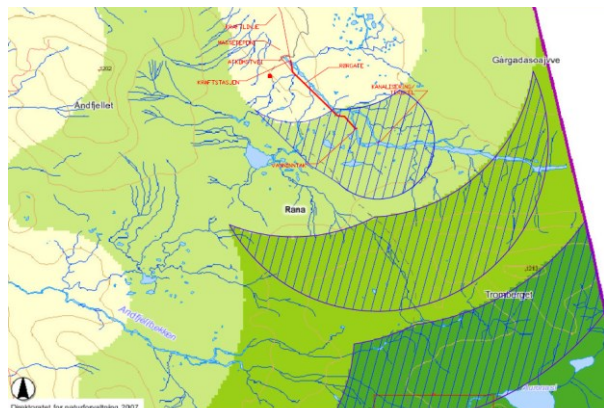
Sølvbekken kraftverk vil ikke redusere inngrepsfrie områder.

Figur 3 Sølvbekken kraftverk med tilhørende inngrep vil ligge mer enn 1 km fra eksisterende INON-områder. Sølvbekken kraftverk er markert med blå linje.

Gubbeltåga kraftverk vil redusere inngrepsfrie områder:

Tap av INON sone 2 (1-3 km fra tyngre teknisk inngrep):	3,4 km ²
Tap av INON sone 1 (3-5 km fra tyngre teknisk inngrep):	8,0 km ²
Tap av villmarkspregede naturområder (> 5 km fra tyngre teknisk inngrep):	7,7 km ²
Samlet endring i INON:	19,1 km ²

Figur 4 Skraverte områder viser tap av INON ved utbygging av Gubbeltåga krafverk som her er markert med rød linje.

Lysegrønn = INON-sone 2

Grønn = INON-sone 1

Mørk grønn = villmarkspregede naturområder

Fisk og fiske

I følge konsesjonssøknadens miljørapport om Sølvbekken kraftverk:

Det er ikke kjent at det finnes fisk på berørt strekning av vassdraget.

Og for Gubbeltåga kraftverk:

En kjenner ikke til at det har vært fiskeundersøkelser på berørt strekning. Det finnes trolig fisk på strekningen, men med få holer og mye stryk er det neppe grunnlag for en særlig stor bestand.

Reindrift

I følge konsesjonssøknaden vil Høstwinterbeite og Høstbeite 2 (tidlig høstland) berøres ved utbygging av Gubbeltåga kraftverk. Sølvbekken kraftverk vil berøre et område som brukes til Vinterbeite 1 (seinvinterland).

Landskap, fjordlandskap og fosser

I følge konsesjonssøknaden er området generelt preget av menneskelig påvirkning, i første rekke i form av en anleggsvei som går gjennom Sør- Randalen og fram til berørt område:

Veien er bygd i tilknytning til eksisterende vanninntak/overføringstunnel i Gubbeltåga. Denne inntaksdammen, samt steintipp i forbindelse med tunnelanlegget, er godt synlig i landskapet. Sølvbekkens løp er endret som følge av eksisterende kraftutnyttning i området. Oppstrøms Sølvbekkens utløp i Gubbeltåga er landskapet ikke preget av menneskelige inngrep.

Landskapet er topografisk variert med innslag av små vann, bekker, knauser og fjelltopper. (...) Vassdraget med tilhørende nedslagsfelt befinner seg i sin helhet innenfor den alpine vegetasjonssonen.

En utbygging vil føre til en reduksjon av vassføringen på berørt elvestrekning. Dette vil påvirke landskapet. Inntaksdammene, som kommer til å være synlig, vil få negativ innvirkning på landskapet. Det samme gjelder kraftstasjonen i nedre del av prosjektområdet. Sår i landskapet etter nedgraving av rørledningen blir synlig i flere år, men vil etter hvert reverseres og bli mindre synlig.

Tiltaket vurderes å ha liten negativ konsekvens for landskapet i området.

Kulturminner og kulturmiljø

Fra konsesjonssøknad:

Eneste kjente kulturminne er Randalskåta som ligger om lag 200 meter fra eksisterende adkomstvei og om lag 350 meter fra nærmeste ytterkant av tiltaksområdet. Tiltaket vil ikke påvirke nevnte kulturminne. Andre kulturminner, verneverdier eller samiske kulturminner i området er ikke kjent. Det er ikke foretatt noen systematiske registreringer av samiske kulturminner i dette området. Tiltaket er vurdert å ha liten negativ til ubetydelig konsekvens for kulturminner.

Friluftsliv

Fra konsesjonssøknad:

Tiltaket vil ikke påvirke den høstingsbaserte delen av friluftslivet, og ei heller påvirke mulighetene for å drive friluftsliv i området. Redusert vannføring vil føre til redusert opplevelseskvaliteter for de som ferdes langs elva. Det er ventet at tiltaket vil påvirke forhold for jakt og friluftsliv noe i utbyggingsperioden, men vesentlig mindre driftsfasen. Det er ingen interesse for fiske i den berørte delen av vassdraget. Tiltaket er vurdert til å ha liten negativ til ingen konsekvens for brukerinteresser.

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak

- *Biologisk sett er det fordelaktig at de stedege artene får revegetere inngrepsområdet på en naturlig måte. Det antas at revegeteringen vil gå rimelig raskt i prosjektområdet. Med tanke på å minimalisere inngrep i det åpne landskapet bør den også forsøkes tildekket på hele den berørte strekningen.*

- Av hensyn til fjellrev og sårbare fuglearter foreslås det fra tiltakshavers side at anleggsarbeidet med øvre del av rørgate og vanninntak utføres utenom yngle-/hekketiden, fortrinnsvis sensommer/høst.
- Tiltakshaver mener behovet for ytterligere minstevannføring utover hva som allerede er foreslått ikke er til stede og vil ha liten effekt.

Andre sentrale opplysninger

Positive samfunnsvirkninger av tiltaket

En planlagt produksjon på 22,8 GWh ny fornybar energi (Sølvbekken 7,2 GWh og Gubbeltåga 15,6 GWh), vil tilsvare forbruket til ca. 1140 husstander. Mindre enn 20 % av den planlagte produksjonen vil komme i vinterhalvåret.

Reindrift

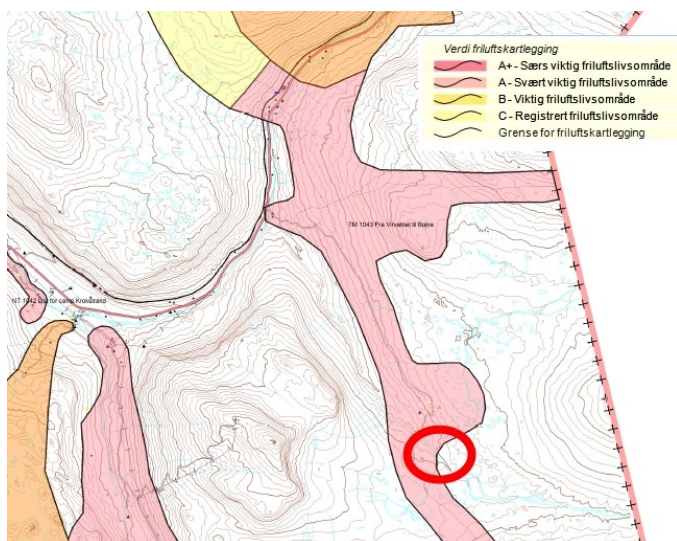
I følge Reindriftsforvaltningens reindriftskart vil Gubbeltåga kraftverk også berøre vinterbeiter.

Kulturminnefaglig vurdering fra Nordland fylkeskommune:

Tiltakene berører ikke kjente, verneverdige kulturminner som fylkeskommunen er delegert forvaltningsansvar for og potensialet for påvisning av nye, hittil ukjente, synes å være lavt.

Friluftsliv

Tiltakene berører delvis et område som Polarsirkelen friluftsråd har definert som *svært viktig*, jf. figur 3.

Figur 5 Friluftskartlegging gjennomført av Polarsirkelen friluftsråd. Omsøkte tiltak er markert med rød sirkel.

Reiseliv

Tiltaket berører ikke reiselivsområder av stor betydning.

Vannforskriften (Forskrift om rammer for vannforvaltningen)

De planlagte kraftverkene ligger i vannområdet Ranfjorden hvor det er vedtatt en forvaltningsplan (*Forvaltningsplan for vannregion Nordland 2010-2015 (FT-sak 118/09)*). Til denne planen er det et generelt miljømål om at alle vannforekomstene i vannområde Ranfjorden skal ha minimum god miljøtilstand innen 2015. De planlagte kraftverkene ligger ikke i en vannforekomst hvor det er registrert noen påvirkninger på vannkvaliteten, hverken kjemisk eller økologisk. Dersom det blir gitt konsesjon er det viktig at NVE gjør en vurdering opp mot § 12 i *Forskrift for rammer for vannforvaltningen* (vannforskriften). NVE skal også jf. § 14 i vannforskriften begrunne ny aktivitet eller nye inngrep som ikke følger av vedtatt plan. Dette skal gjengis i neste forvaltningsplan ved rullering.

Andre instansers uttalelse

Rana kommune (Rådmannens innstilling)

1. *Rana kommune kan anbefale at det gis konsesjon etter vannsressurslovens § 8 for bygging og drift av Gubbeltåga kraftverk og Sølvbekken kraftverk i hhv. Randalselva og Sølvbekken.*
2. *Rana kommune forutsetter at det i konsesjonsvilkårene gis bestemmelser om tilstrekkelig stor minstevannsføring tilsvarende alminnelig lavvannsføring (...). Dette gjelder begge berørte elvestrekninger i Randalselva og Sølvbekken.*
3. *Ved eventuell gitt konsesjon kreves at rørgatene (...) i henhold til søknaden skal graves ned eller tildekkes. Fremtidig utføring av kraft fra området skal skje ved kraftikabler lagt i bakken.*
4. *Etter endt anleggsvirksomhet skal anleggsveier fra kraftstasjon og opp til vanninntakene fjernes og terrenget i størst mulig grad tilbakeføres til opprinnelig terreng.*
5. *Før utbygging kan igangsettes må utbygger søke kommunen om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for bygging av anlegget i LNF-1 område.*

(...) Deler av området er i dag betydelig preget av menneskelig virksomhet. En anleggsvei går gjennom Sør-Randalen og fram til berørt område. Veien er bygget i tilknytning til eksisterende vanninntak/overføringstunnel i Randalselva. Denne inntaksdammen, samt steintipp i forbindelse med tunnelanlegget er godt synlig i landskapet. Sølvbekkens løp i dag er endret som følge av eksisterende kraftutnytting i området. Både demning og tjern på kote 784 og flere små demninger langs elva er synlige elementer i tilknytning til dette.

Områdene i Randalselva oppstrøms Sølvbekkens utløp i elva er imidlertid ikke preget av tidligere inngrep. Fra kommunens side kan en utbygging som omsøkt kunne anbefales – og da spesielt lagt til grunn de inngrep som allerede er foretatt i området. Selv med utgangspunkt i områdets historikk er vår vurderingen at virkningene av nye inngrep ønskes redusert så mye som mulig. (...)

Reindriftsforvaltningen

Tiltakenes influensområde ligger innenfor Saltfjellet reinbeitedistrikt. Dette er nordlands største reinbeitedistrikt. (...) Det berørte området blir av distriktet brukt i hovedsak anvendt som vinterbeiteområde. Vinterbeite er minimumsbeite/knapphetsfaktor for Saltfjellet reinbeitedistrikt. (...)

Disse to prosjektene må sees i sammenheng med den planlagte mineralutvinningen i Nasaffell. Nasaprojektet vil dersom det blir realisert tvinge reinen lenger sør mot Randalen og dette området vil i sin tur få en betydelig høyere verdi som reinbeite og som trase for trekk og flytting. Dersom man får en situasjon med anleggsvirksomhet i Randalen parallelt med utvinning av kvarts i Nasa vil dette bli svært kritisk for reindriften. (...)

Konklusjon:

Reindriftsforvaltningen fraråder at det blir gis konsesjon for Gubbeltåga og Sølvbekken kraftverker. Fraråding er begrunnet i at disse tiltakene sammen med kvartsutvinning i Nasaffell vil være svært kritisk for reindriften og i verste fall bidra til at et relativt stort og svært viktig område vil falle bort som reinbeiteområde. Videre er det svært uheldig med forstyrrelser i områder hvor sammenblandinger av flere ulike reinflokker kan bli en stor utfordring.

Dersom de omsøkte tiltakene mot fraråding skulle få konsesjon anmoder Reindriftsforvaltningen på det sterkeste at konsesjon forutsetter at uttak av kvarts i Nasaffell ikke blir en realitet.

Fylkesmannen i Nordland

Fylkesmannen i Nordland fremmer (...) innsigelse til søknad om tillatelse til bygging av både Gubbeltåga kraftverk og Sølvbekken kraftverk. Hovedbegrunnelsen for innsigelsen er de negative virkningene utbyggingene vil kunne få på fjellrev som er en kritisk truet (CR) art i Skandinavia

(Norsk rødliste 2010). For Gubbeltåga kraftverk legger vi også stor vekt på at utbyggingen vil føre til betydelig reduksjon (7,69 km²) av villmarksprega naturområder. (...)

Fjellrev

I konsesjonssøknadene og biologisk mangfold-rapportene vurderes de to utbyggingene samlet å få middels til små negative virkninger på det biologiske mangfoldet «med forbehold om fjellrevens situasjon i området». Grunnlaget for vurderingene baserer seg i stor grad på en befaring av området gjennomført i august 2005, samt innhenting av opplysninger fra NINA, SNO og fylkesmannens miljøvernavdeling om status per 2005.

Fjellrev som er en kritisk truet art i Skandinavia (Norsk rødliste 2010), har en svært liten bestand i fastlandsnorge. I Norge og Sverige brukes det betydelige offentlige ressurser for å bevare og styrke bestandene av fjellrev. Bestandene har heldigvis vært økende de siste årene. Dette skyldes i hovedsak noen gode smågnagerår. I tillegg har utsettinger av fjellrev, etablering av foringsautomater og kunstige hi hatt positiv effekt. Dette er tiltak som er gjennomført både på Saltfjellet og videre sørover i Rana kommune mot Kaldvatnet.

Saltfjellet er kjent som et av kjerneområdene for fjellrev i Norge. Status per 2011 - 2012 er at det er registrert totalt fire hilokaliteter for fjellrev innenfor en radius på 2,5 km - 4 km fra det aktuelle utbyggingsområdet. I 2011 var det godt med smågnagere i fjellet, og det ble registrert yngling i to av de fire hiene. I 2012 ble det ikke registrert yngling (SNO/ Vegard Pedersen pers.medd.). Overvåkingsdataene fra inneværende år er ennå ikke rapportert.

Studier av fjellrev har avdekket leveområder på 25-75 km² (NINA/ Nina Eide pers.medd.). Dette gir en avstand på 3-5 km fra sentrum av leveområdet til yttergrensen, men områder nærmest hilokalitetene er som regel viktigst. Fjellreven er spesielt sårbar for forstyrrelser i parringstida og yngleperioden (mars-juli). Forstyrrelser i denne tida kan føre til at fjellreven ikke vil yngle i det aktuelle området.

En av de antatt viktigste årsakene til at den norske fjellreven ikke klarer å reetablere seg i fastlandsnorge er konkurranse med rødrev. Studier fra Sverige har vist at fjellrev unngår å yngle nærmere enn 8 km fra hi der rødreven yngler (Tannerfeldt m.fl. 2002). Rødrev er en opportunist som er ekspert til å nyttiggjøre seg avfall fra mennesker. Hvis en utbygging resulterer i etablering av rødrev lengre til fjells enn tidligere, vil påvirkning på fjellrev kunne være opp mot 8 km fra utbyggingsområdet.

Fylkesmannen frykter at en utbygging av de to kraftverkene med påfølgende inngrep og økt aktivitet/ forstyrrelse vil kunne få negative effekter på fjellrevbestanden i Saltfjellet - Rana. Influensområdet for kraftverkene med aktuelle hilokaliteter fungerer her som et «bindeledd» mellom Saltfjellet og området sør mot Kaldvatnet, der det i regi av avlsprosjektet er satt ut fjellrev. Det vises videre til fjellrevens status som kritisk truet art som det brukes betydelige offentlige ressurser for å bevare og reetablere.

Inngrepsfrie naturområder (INON)

(...)Utbygging av Gubbeltåga kraftverk vil i følge konsesjonssøknaden medføre en betydelig reduksjon av villmarksprega naturområder (over 5 km fra inngrep) på 7,69 km². På grunn av inngrep i tilknytning til Statkrafts eksisterende vannkraftutbygging vil ikke Sølvbekken kraftverk gi reduksjon av INON.

Retningslinjer i regional plan om små vannkraftverk i Nordland

I henhold til tematiske retningslinjer (kap. 2.2) i regional plan om små vannkraftverk i Nordland skal ikke utbygging av små vannkraftverk tillates dersom det er fare for at prioriterte arter eller rødlistede arter i kategoriene sårbar (VU), sterkt truet (EN) og kritisk truet (CR), blir skadelidende. I forhold til inngrepsfrie områder (INON) sier retningslinjene at utbygging av små vannkraftverk som medfører betydelig reduksjon i villmarkspregede områder, ikke skal tillates.

Vurderinger

Fylkestinget har vedtatt *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*. Hovedmålsettingen for planen er: *Det er et regionalpolitisk mål å bygge ut ny vannkraft der hvor konsekvensene for andre arealbruksverdier er akseptable. Nordland skal arbeide for økt produksjon av vannkraft tilsvarende 1,3 TWh i ny årlig produksjon innen 2025 (overordnet strategi nr. 1).*

Sølvbekken kraftverk:

Med bakgrunn i *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*, vil fylkesråden under visse forutsetninger anbefale NVE at det blir gitt konsesjon til Sølvbekken kraftverk. Det forutsettes at tiltaket tilpasses slik at det ikke får negative konsekvenser for rødlistede arter, og minimerer de negative konsekvensene for reindrift. Fylkesråden ser at kunnskap om tiltakets konsekvenser for den rødlistede fjellreven (*kritisk truet*), er noe usikker. Fylkesråden vil derfor be NVE få utredet og dokumentert at tiltaket ikke medfører negative konsekvenser for fjellrev, før det kan gis konsesjon.

Fylkesråden viser til tabell 2 hvor tiltakets konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier er vurdert opp mot småkraftplanens kapittel 2. Fargekodingen forutsetter at avbøtende tiltak iverksettes for å opprettholde viktige miljøverdier. I tabell 2 er også tiltakets positive samfunnsvirkninger vurdert.

Tabell 2 Fylkesrådets vurdering av Sølvbekken kraftverks konsekvenser

Vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier			
Tema	Verdi	Konflikt	Vurdering i henhold til småkraftplanens kapittel 2
Naturmangfold	Stor	Middels/ liten	<i>B1. Utbygging av små vannkraftverk skal ikke tillates dersom det er fare for at prioriterte arter eller rødlistede arter i kategoriene sårbar (VU), sterkt truet (EN) og kritisk truet (CR), blir skadelidende.</i> Avbøtende tiltak: Hindre økt aktivitet i yngle-/hekketiden både i anleggs- og driftsfasen.
Reindrift	Stor	Middels	<i>E3. I områder for reindrift av stor verdi skal man være restriktive med å tillate utbygging av små vannkraftverk.</i> Avbøtende tiltak: Tilpasse tiltaket slik at det gir minst mulig negative konsekvenser for reindrift.
Landskap	Middels	Liten	Ingen aktuelle retningslinjer: Tiltaket planlegges i et område som er innenfor den alpine vegetasjonssonen, men fylkesråden vurderer at tiltaket ikke kan defineres som innenfor et landskap i <i>snauffjellet</i> . Avbøtende tiltak: Landskapsmessig tilpasning
Friluftsliv	Stor	Liten	<i>I 2. I områder med stor verdi for friluftsliv, skal man være restriktive med å tillate utbygging.</i> Avbøtende tiltak: Landskapsmessig tilpasning, og minste vannføring
Andre tematiske retningslinjer i småkraftplanen	Ingen/ liten	Ingen/ liten	Ingen aktuelle retningslinjer
Samlet vurdering av	Stor/ middels	Middels/ liten	Sølvbekken kraftverk tilhører småkraftplanens prioriteringsnivå: <i>Prioriterte med betingelser</i>

konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier			For dette prioriteringsnivået kan utbygging tillates dersom avbøtende tiltak bidrar til at miljøverdiene ikke reduseres i vesentlig grad, og at det er dokumentert at utbyggingen er samfunnsnyttig.
Vurdering av positive samfunnsvirkninger			
Positive samfunns-virkninger	Fylkesråden ser at Sølvbekken kraftverk vil bidra med ny fornybar energi tilsvarende 7,2 GWh. I seg selv vurderer fylkesråden at Sølvbekken kraftverk har liten samfunnsnytte. Sølvbekken kraftverk vil imidlertid utnytte tidligere inngrep i form av endret elveleie og utløp for Sølvbekken. Småkraftplanens overordnede strategi nr. 6 slår fast at: <i>Utbygginger hvor det er et begrenset behov for etablering av ny og større infrastruktur, hvor kraftverk kan samlokaliseres med andre eksisterende inngrep, og om mulig benytte felles sekundærinngrep som veier, kraftlinjer etc., skal prioriteres.</i> På bakgrunn av dette mener fylkesråden at Sølvbekken kraftverk har liten/middels samfunnsnytte.		
Konklusjon			
Fylkesråden vil under visse forutsetninger anbefale NVE at det blir gitt konsesjon til Sølvbekken kraftverk. Tiltaket vurderes å ha liten/middels samfunnsnytte. Det forutsettes at avbøtende tiltak iverksettes for å opprettholde viktige miljøverdier. De avbøtende tiltakene må være tilstrekkelige slik at en utbygging ikke får negative konsekvenser for fjellrev.			

Gubbeltåga kraftverk:

Med bakgrunn i *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*, vil fylkesråden fraråde NVE å gi konsesjon til bygging av Gubbeltåga kraftverk. Hovedbegrunnelsen er de negative konsekvensene tiltaket vil få for villmarkspregede INON-områder. En utbygging av Gubbeltåga kraftverk vil føre til et betydelig tap (7,7 km²) av villmarkspregede naturområder. I tillegg vil tiltaket medføre negative konsekvenser for reindrift. Kunnskapen om tiltakets konsekvenser for den rødlistede fjellreven (*kritisk truet*), er noe usikker. Fylkesråden vil derfor be NVE få utredet og dokumentert at tiltaket ikke medfører negative konsekvenser for fjellrev, før det kan gis konsesjon. Fylkesråden vil på nytt vurdere om Gubbeltåga kraftverk kan anbefales dersom tiltaket tilpasses slik at negative konsekvenser for miljø og reindrift minimeres.

Fylkesråden viser til tabell 3 hvor tiltakets konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier er vurdert opp mot småkraftplanens kapittel 2. Fargekodingen forutsetter at avbøtende tiltak iverksettes for å opprettholde viktige miljøverdier. I tabell 3 er også tiltakets positive samfunnsvirkninger vurdert.

Tabell 3 Fylkesrådets vurdering av Gubbeltåga kraftverks konsekvenser

Vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier			
Tema	Verdi	Konflikt	Vurdering i henhold til småkraftplanens kapittel 2
Naturmangfold	Stor	Middels/ liten	<i>B1. Utbygging av små vannkraftverk skal ikke tillates dersom det er fare for at prioriterte arter eller rødlistede arter i kategoriene sårbar (VU), sterkt truet (EN) og kritisk truet (CR), blir skadelidende.</i> Avbøtende tiltak: Hindre økt aktivitet i yngle-/hekketiden både i anleggs- og driftsfasen.

INON	Stor	Stor	C2. Utbygging av små vannkraftverk som medfører en betydelig reduksjon i villmarkspregede INON-områder skal ikke tillates.
Reindrift	Stor	Middels	E3. I områder for reindrift av stor verdi skal man være restriktive med å tillate utbygging av små vannkraftverk. Avbøtende tiltak: Tilpasse tiltaket slik at det gir minst mulig negative konsekvenser for reindrift.
Landskap	Middels	Liten	Ingen aktuelle retningslinjer: Tiltaket planlegges i et område som er innenfor den alpine vegetasjonssonen, men fylkesråden vurderer at tiltaket ikke kan defineres som innenfor et landskap i snauffellet. Avbøtende tiltak: Landskapsmessig tilpasning
Friluftsliv	Stor	Liten	I 2. I områder med stor verdi for friluftsliv, skal man være restriktive med å tillate utbygging. Avbøtende tiltak: Landskapsmessig tilpasning, og minstevannføring
Andre tematiske retningslinjer i småkraftplanen	Ingen/ liten	Ingen/ liten	Ingen aktuelle retningslinjer
Samlet vurdering av konsekvenser for miljø og andre arealbruksverdier	Stor	Stor/ middels	Gubbeltåga kraftverk tilhører småkraftplanens prioriteringsnivå: <i>Prioriterte med strenge betingelser</i> For dette prioriteringsnivået kan utbygging tillates dersom avbøtende tiltak opprettholder viktige miljøverdier på dagen nivå, og at det er dokumentert at utbyggingen har stor samfunnsnytte.
Vurdering av positive samfunnsvirkninger			
Positive samfunns-virkninger	Fylkesråden vurderer at Gubbeltåga kraftverk er middels samfunnsnyttig. Gubbeltåga kraftverk vil bidra med ny fornybar energi tilsvarende 15,6 GWh. Kraftverket planlegges samlokalisert med Sølvbekken kraftverk.		
Konklusjon			
Fylkesråden vil fraråde NVE å gi konsesjon til bygging av Gubbeltåga kraftverk. Gubbeltåga kraftverk vurderes å ha middels samfunnsnytte. For at tiltaket skal kunne anbefales, kreves det at avbøtende tiltak kan opprettholde viktige miljøverdier. Avbøtende tiltak kan trolig ikke redusere stor konflikt med villmarkspregede naturområder. Gubbeltåga kraftverk kan dermed ikke anbefales.			

Konsekvenser

Saken vil ikke medføre noen økonomiske, administrative eller personellmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune. Saken har heller ingen konsekvenser knyttet til gjennomgående fylkeskommunal politikk knyttet til likestilling, universell utforming og folkehelse. Sakens konsekvenser for miljø og samiske forhold er beskrevet tidligere i dette dokument.

Vedtakskompetanse

I henhold til delegasjonsreglementets kapittel 3.21, vedtatt i FT-sak 111/12, er fylkeskommunens myndighet til å avgi uttalelse til søknad om konsesjon og fremme innsigelse til vannkraftverk på inntil 10 MW delegert til fylkesrådet.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Med bakgrunn i *Regional plan om små vannkraftverk i Nordland*, anbefaler fylkesrådet at det blir gitt konsesjon for bygging av Sølvbekken kraftverk, dersom tiltaket tilpasses slik at det ikke får negative konsekvenser for rødlistede arter, og at de negative konsekvensene for reindrift minimeres. Fylkesrådet ber om at tiltakets konsekvenser for fjellrev utredes nærmere, og at det dokumenteres at tiltaket ikke medfører negative konsekvenser for fjellrev, før det kan gis konsesjon.
2. Fylkesrådet fraråder NVE å gi konsesjon til bygging av Gubbeltåga kraftverk. Fylkesrådet vil på nytt vurdere om Gubbeltåga kraftverk kan anbefales dersom tiltaket tilpasses slik at negative konsekvenser for miljø og reindrift minimeres. Det må i så fall utredes og dokumenteres at tiltaket ikke medfører negative konsekvenser for fjellrev.
3. Dersom det blir gitt tillatelse til de omsøkte tiltak, ber fylkesrådet om at det påses at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldsloven §§ 8-12, og med Vannforskriftens § 12. NVE bes om at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene eller vurderes ved detaljplanlegging:
 - a. Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftsnæringen.
 - b. Det må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året.
 - c. Høy estetisk kvalitet og landskapsmessig tilpasning skal vektlegges i utformingen av kraftstasjon og tilhørende infrastruktur. Kraftledning bør vurderes lagt i grøft langs med vei. I et alpint landskap, bør alternativer til sprengt grøft vurderes.
 - d. Tiltakshaver har aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart.
4. Fylkesrådet ber NVE om å følge opp § 14 i vannforskriften.

Bodø den 20.08.2013

Hild-Marit Olsen

fylkesråd for kultur, miljø og folkehelse

sign

27.08.2013 Fylkesrådet

FRÅD-190/13

Vedtak

Innstillingen vedtatt

